

Opis predmetov za program Sociologija

1. letnik		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Ekonomska sociologija	<p>Razcvet ekonomske sociologije konec 20. st. predstavlja poskus preseganja ostrega in neproduktivnega ločevanja ekonomskih in socioloških analiz in konceptov. Velik del prispevkov v okviru sodobne ekonomske sociologije je tudi alternativa »ekonomskem imperializmu« v družboslovju in neoklasični ekonomski paradigmi in razlaga ekonomskih in družbenih pojavov. Ekonomsko dogajanje je umeščeno v družbo. Je posledica delovanja družbenih akterjev v kontekstu obstoječih družbenih struktur. Ekonomske institucije nastajajo, delujejo in se spreminjajo v družbenem kontekstu. Namen predmeta je seznaniti poslušalce z analizo in razumevanjem družbene determiniranosti ekonomskih pojavov. Predstavljeni bodo koncepti, ki uporabljajo sociološko perspektivo (in tradicijo) pri analizi sodobnega ekonomskega dogajanja. Teoretične in metodološke vsebine bodo povezane z analizo aktualnih družbenih in ekonomskih trendov in pojavov, kot so npr. sodobne lastniške in ekonomske spremembe, uvajanje skupne evropske valute, delovanje finančnih trgov in nesorazmerna delitev ekonomske moči med spoloma. Osrednje teme: ekonomska sociologija na prehodu iz 20. v 21. st.; primerjava ekonomskega in sociološkega metodološkega pristopa; zaupanje in sodelovanje v ekonomskem življenju; redefinicija kapitala v ekonomskem življenju (pomen socialnega kapitala); družbena konstrukcija in umeščenost ekonomskih institucij (denar, trg, lastništvo); gospodarske družbe – spremembe, okolje, mrežni odnosi v organizacijah in med njimi; globalizacija – delitev moči med državami in znotraj držav; spolna konstrukcija ekonomskega življenja; družbeno ekonomske spremembe v državah Vzhodne in Centralne Evrope.</p>
2	Sociološko raziskovanje II	<p>Predmet predstavlja uporabo multivariatnih metod za analizo podatkov v sociološkem raziskovanju in je namenjen študentom, ki že imajo osnovno znanje iz statistike in raziskovalne metodologije. Študenti se seznanijo s teoretskimi raziskovalnimi pristopi v kombinaciji s konkretnimi primeri uporabe analitičnih tehnik na bazi podatkov z uporabo statističnega programa SPSS. V prvem delu razpravljamo o konceptih merjenja v družboslovju ter o lastnostih in omejitvah spremenljivk v povezavi z merjenjem. Študenti se bodo seznanili s teoretičnimi in metodološkimi značilnostmi družbenih indikatorjev.</p> <p>V drugem delu preidemo na praktično uporabo naslednjih multivariatnih metod za analizo podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - strukture (faktorska analiza, razvrščanje v skupine); - merske lestvice (faktorska analiza); - vzročne povezave in modeli (multipla regresija, logistična regresija, analiza variance).

3	Sodobne sociološke dileme	<p>Predmet je zasnovan kot obravnava aktualnih teoretičnih in praktičnih vprašanj posebnih sociologij v luči multidisciplinarnih znanosti o družbenih dilemah (social dilemmas). Družbene dileme so opredeljene kot napetosti oz. konflikti med individualnimi in kolektivnimi interesi. Pojavljajo se na področju ekonomije, dela, politike, okoljevarstva, tehnologije, religije, morale, in celo znotraj posameznika (intrapersonalne dileme). Povezujoče teme obravnavanih vprašanj so globalizacija, tehnološki razvoj in družbena neenakost. Nekatere tematike: Uvod v sociologijo družbenih dilem; klasifikacija dilem: dileme prispevanja in dileme jemanja; teorije družbenih dilem; neenakost in družbene dileme; družbene dileme v ekonomiji; pravičnost in družbene dileme; dileme globalizacije, družbenega razvoja in spreminjanja vrednot; dileme tehnološkega razvoja in življenjsko-stilnih sprememb; ekološka kriza in okoljevarstvene dileme; dileme dela.</p>
4	Družbene neenakosti in politika	<p>Predmet obravnava problematiko enakosti in neenakosti s sociološke in filozofske perspektive, ob dodatnem vključevanju vsebin s področja politične ekonomije in politologije.</p> <p>V sociologiji preučujemo izvore in posledice neenakosti v njenih različnih oblikah. Pri predmetu se bomo omejili na ekonomske neenakosti, to je na neenakosti v dohodku in bogastvu. Zanimali nas bodo aktualni trendi v gibanju neenakosti v sodobnih političnih kontekstih, razlogi za povečanje neenakosti ter posledice za družbeno in politično participacijo državljanov. Sociološki pristop bomo oprli na klasične sociološke teorije družbenih razredov in slojevitosti, ki jih bomo dopolnili s sodobnejšimi konceptualizacijami slojevitosti kot se kažejo skozi kulturne okuse in prakse ter socialne stike.</p> <p>V filozofiji se srečujemo s teorijami pravičnosti in pravic, ki se osredotočajo na vprašanja upravičenosti različnih oblik neenakosti in njihovo kritiko. Razpravo bomo začeli z vprašanjem, zakaj (in če) je enakost pomembna. Nadaljevali bomo z nekaterimi ključnimi dilemami v sodobni literaturi: enakost v čem; enakost možnosti in enakost rezultatov, »luck« egalitarizem in relacijska neenakost. Z vključevanjem teorij pravičnosti v predmet želimo razumeti, kako empirične značilnosti različnih oblik neenakosti vplivajo na normativna razumevanja neenakosti in kako je filozofsko razumevanje relevantno za sociološko raziskovanje neenakosti.</p> <p>V tretjem delu bomo spoznali institucije in politike v sodobnih družbah, katerih cilj je upravljanje z neenakostmi. Opravili bomo primerjavo institucij in politik ter njihovih izidov po različnih državah in skozi čas, da bi odgovorili na vprašanje zakaj so nekatere razvite industrijske države bolj neenake kot druge, in kako so odgovarjale na zadnjo veliko ekonomsko krizo. Ključna področja obravnave bodo rast javnega sektorja, struktura države blaginje, značilnosti socialnih politik ter vloga političnih institucij in političnih akterjev pri njihovem razvoju.</p>
5	Praksa	<p>Študenti dobijo stik s prakso na področjih, ki jih zajemata oba modula (Študije družbenih sprememb in novih tveganj; Študije vsakdanjega življenja in spolov).</p> <p>Študijski proces poteka na terenu (v podjetjih, ustanovah, inštitutih). Delo na fakulteti je organizirano in vodeno s pomočjo zunanjih strokovnjakov iz institucij in podjetij, ki v dogovoru z nosilcem izberejo analitične vsebine in metode dela za vsako leto posebej.</p>

6	Magistrski seminar I	<p>Predmet je namenjen individualnemu in skupinskemu raziskovalnemu delu, ki ga študenti/ke izvajajo pod vodstvom pedagogov/inj.</p> <p>V magistrskem seminarju I. bodo študenti/ke opravljali_e raziskovalno delo na manjšem številu projektov z raziskovalnega področja družbenega razvoja. Seminar predstavlja prostor za integracijo znanj, ki jih bodo študenti pridobili pri predmetih znotraj usmeritve Družbenih sprememb in novih tveganj. Magistrski seminar bo omogočil uporabo pridobljenega znanja na konkretnih raziskovalnih in uporabnih problemih. Rezultat bodo nova znanja, organizacijske rešitve in vsebinski predlogi za izboljšavo javnih politik in družbenih intervencij na različnih nivojih, od lokalnih skupnosti do nevladnih organizacij in javne uprave. Raziskovalne naloge bodo lahko služile tudi poslovnim organizacijam pri oblikovanju strategij za družbeno odgovorno delovanje.</p> <p>Na seminarju se bodo študenti/ke seznanili z zahtevami in navodili za pisanje magistrske naloge. Študenti/ke, ki nameravajo pisati magistrsko nalogo s področja družbenega razvoja, bodo imeli_e tekom magistrskega seminarja priložnost javno predstaviti osnutek in izpopolnjene verzije magistrske naloge.</p> <p>Del raziskovalnega seminarja bo namenjen vabljenim predavanjem sociologov/inj praktikov iz javnega in zasebnega sektorja, vladnih služb, lokalnih skupnosti, nevladnih in poslovnih organizacij. S tem bo vzpostavljena možnost za kritično evalvacijo raziskovalnega dela v dialogu z njegovimi potencialnimi uporabniki/cami.</p>
---	----------------------	--

2. letnik		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Magistrski seminar II	<p>Predmet je namenjen individualnemu in skupinskemu raziskovalnemu delu, usmerjenemu tudi v pripravo osnutka prijave magistrske naloge, ki ga študenti_ke izvajajo pod vodstvom pedagogov_inj.</p> <p>Magistrski seminar II je zasnovan na enak način kot Magistrski seminar I, le da je tu poudarek na tematski usmeritvi v področje sociološke obravnave vsakdanjega življenja ter spolov.</p> <p>Študenti_ke bodo opravljali_e raziskovalno delo na manjšem številu projektov s področja vsakdanjega življenja in spolov. Seminar omogoča pridobivanje znanj, ki jih bodo študenti_ke pridobili_e pri predmetih znotraj usmeritve Študije vsakdanjega življenja in spolov.</p> <p>Magistrski seminar bo omogočil uporabo pridobljenega znanja na konkretnih raziskovalnih problemih (raziskovalni načrt, izvedba raziskovanja in interpretacija rezultatov).</p> <p>Rezultat bodo nove vednosti, kritične refleksije politik in drugih praks s področij, ki jih pokriva ta študijska smer, ter vsebinski in drugi predlogi izboljšav javnih politik in družbenih intervencij na različnih nivojih za odpravljanje družbenih neenakosti, diskriminacij in izključevanja.</p> <p>Študenti_ke, ki nameravajo pisati magistrsko nalogo s področja vsakdanjega življenja in spolov, bodo imeli_e priložnost, da v okviru seminarja predstavijo osnutek in izpopolnjene verzije magistrske naloge.</p>

		Del raziskovalnega seminarja bo namenjen vabljenim predavanjem strokovnjakov_inj iz javnega in zasebnega sektorja, vladnih služb, lokalnih skupnosti, nevladnih in poslovnih organizacij. S tem bo vzpostavljena možnost za dialog, ki bo omogočil kritično evalvacijo raziskovalnega dela v dialogu s potencialnimi uporabniki_cami. Študenti_ke bodo lahko svoje raziskovalno načrtovali_e in izvedli_e tudi v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, lokalnimi skupnostmi ipd.
2	Magistrsko delo	Predmet zagotavlja teoretično in metodološko osnovo, potrebno za dokončanje magistrske naloge na študijskem programu Sociologija. V sklopu predmeta bodo predavatelji in študenti razpravljali o teoretičnih in praktičnih (kvalitativnih in kvantitativnih) metodoloških vprašanjih, povezanih s pripravo magistrskega dela. Predstavljeni bodo primeri ustreznih raziskav in metod za njihovo analizo. Poleg tega bodo predstavljeni teza kot konceptualni okvir kot tudi njeni ključni elementi. Potem bodo obravnavana naslednja vprašanja: identifikacija teme in raziskovalnega vprašanja, raziskovalne metode, izbor enot raziskovanja, način izdelave disertacije. Na podlagi zgoraj omenjenih tem bodo študentje lahko določili in izboljšali svoje dispozicije. Na tedenskih sejah bo potekala razprava o relevantni literaturi in raziskovanju študentskih del.

Izbirni predmeti modula Študije družbenih sprememb in novih tveganj		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Indikatorji družbenega razvoja in blaginje	Živimo v družbah, kjer je razvoj pomembno gonilo sprememb. Razvoj pa ni nujno tudi napredek, kar se kaže v naraščanju razlik v večini današnjih globaliziranih družb. Pri predmetu se bodo študenti seznanili s teorijami razvoja ter metodologijami spremljanja družbenih sprememb. Spoznali bodo, da kazalci razvoja niso nekaj nevtralnega. Pridobili bodo sposobnosti samostojnega soočanja z družbenimi izzivi ter kritičnega merjenja družbenih, ne vedno naprednih, sprememb.
2	Utopistike: alternative družbenega razvoja	Predmet študentke in študente spodbuja k analitičnemu in družbeno kritičnemu preučevanju zgodovinskih alternativ družbenega razvoja. Konceptualno temelji na svetovno-sistemski analizi I. Wallersteina in sodelavcev ter konceptu realnih utopij E.O.Wrighta. Reflektira sociološke razsežnosti strukturne krize in omejitve kapitalizma kot svetovnega sistema (deruralizacija sveta, ekološka kriza, redistributivna kriza in protisistemska gibanja). Razvija teoretske podlage za analizo globalizacije in njenih družbenih učinkov, presoja razmerja med modernizacijo in globalizacijo ter konceptom razvoja in njegovih oblik (predvsem človekovega razvoja in načinov njegovega merjenja). Posebej se usmerja v predstavitev in presojo alternativ družbenega razvoja. Pozornost namenja predstavivam in kritičnim refleksijam konceptov sožitne nerasti, univerzalnega temeljnega dohodka, ne-tržnim oblikam družbene menjave, univerzalizma in kozmopolitizma. Predstavlja in razčlenjuje protisistemska gibanja od druge polovice 20. stoletja naprej in druge oblike novih družbenih in političnih praks.

3	Prostorsko načrtovanje in upravljanje z mesti	<p>Družbeno prostorski procesi in trendi na lokalni, regionalni, nacionalni, evropski in globalni ravni. Vprašanje predvidljivosti družbenih sprememb za prostorsko načrtovanje.</p> <p>Pomen prostorskega načrtovanja in upravljanja z mesti za družbeni razvoj in upravljanje z mesti (kraji).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompleksna povezanost prostorskega načrtovanja, regulacije posegov v prostor z upravljanjem mest (krajev). <p>Akterji, interesi in konflikti pri načrtovanju in upravljanju mest (krajev); posameznik/skupnost, zasebno/javno politika/stroka.</p> <p>Prostorsko načrtovanje in upravljanje v kontekstu povečevanja individualne mobilnosti in evropske prostorske integracije; vloga omrežij in tekmovalnosti med mesti.</p> <p>Vloga sociologov pri čezsektorskem prostorskem načrtovanju in upravljanju mest (krajev): kritična reflektivnost, analitičnost in aplikativnost socioloških znanj.</p>
4	Okoljska sociologija	<p>Predmet obravnava arhetipski odnos med družbo in naravo, ki je bil do druge polovice 20. stoletja v sociologiji spregledana tema. Z zaostritvijo okoljskih problemov se je razvila tudi okoljska sociologija, ki se prvenstveno ukvarja z okoljskimi učinki družbenega razvoja. Glede na obširnost tematike, predmet najprej predstavi razvoj teoretskih zamisli o razmerju med »kulturo in naravo«. V drugem delu obravnava konkretne okoljske probleme in dileme sodobnih družb. Teme predavanj: socialna konstrukcija narave, razcep med »naturalizmom in konstruktivizmom«, spreminjanje dojemanja narave in okolja, entropijsko zanka in »utopija« trajnostnega razvoja, konstrukcije okoljskih tveganj, okoljska pravičnost, institucionalna in individualna reflektivnost okoljskih problemov, postmoderno »vračanje« k naravi, okoljski motivi prostorske mobilnosti, okoljska gibanja, sodelovanje državljanov pri varovanju narave.</p>
5	Migracije: lokalno globalne dimenzije	<p>Predmet ponuja celovit pregled ključnih sodobnih teoretskih razprav v študijah mednarodnih migracij. Cilj je preučiti možnosti za primerjalno (zgodovinsko in nad-nacionalno) raziskovanje na področju migracij, pri čemer povezujemo evropske, severnoameriške in druge globalne izkušnje v migracijskih procesih.</p> <p>Glavne tematike:</p> <p>Migracije: globalne transformacije, lokalne integracije</p> <p>Teorije migracij</p> <p>Migracije, razvoj in okolje</p> <p>Zgodovinske kontekstualizacije migracijskih procesov</p> <p>Prisilne migracije, begunci, azilne politike</p> <p>Migranti, državljanstvo, meje</p> <p>Ranljive skupine migrantov</p> <p>Etničnost, raznolikost, identiteta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Družbena kohezija, integracija, izključevanje
6	Družba in tehnologije	<p>V okviru obravnav sodobne družbe in njenega tehnološkega razvoja smo priča različnim obravnavam o vplivu, ki ga</p>

	prihodnosti	imata znanost ter predvsem sodobna tehnologija na našo družbo in našo kulturo. Razprave so pogosto protislovne. Na eni strani se osredotočajo predvsem na pozitivni vpliv znanosti in tehnologije ter poudarjajo predvsem attribute v dosežkih tehnološkega razvoja, po drugi strani pa znotraj sodobne humanistične in družboslovne obravnave tega fenomena pogosto najdemo tudi vrsto strahov in vzbujanja moralne panike, ki jih tehnološke spremembe prinašajo. Naloga predmeta je vnesti kritično obravnavo tega fenomena z obeh strani prej omenjenih pogledov in uveljaviti vlogo družboslovne obravnave na področju, ki ga zaznamuje razvoj tehnologije. Vsebina predmeta pokriva različne teme, kjer se razkrivajo povezave med tehnologijo in družbenimi normami oz. vrednotami (študije primerov).
7	Politika in kultura	Predmet obravnava vprašanja, ki izhajajo iz rastoče globalizacije in njenih učinkov na kulturo in politiko po svetu. Združuje klasično in sodobno sociološko literaturo, z namenom razumeti kulture in politične identitete v globaliziranem svetu. Podaja osrednje koncepte in kategorije v proučevanju kulture in politike na globalni ravni, in odgovarja na vprašanje, kako aktualni globalni procesi vplivajo na konstrukcijo političnih in teritorialnih identitet. V prvem delu predmeta se posvetimo pregledu in opredelitvi konceptov političnih in teritorialnih identitet (lokalnih, regionalnih, nacionalnih in globalnih identitet), ter njihovim prepletanjem. Zanima nas, v kolikšni meri so različne politične in teritorialne identitete proizvod kulture, modernosti, kapitalizma, globalizacije, identitetnih politik, politične socializacije in vpetosti v omrežja. Drugi del predmeta obravnava posebna vprašanja povezana z identitetnimi politikami, ki vključujejo oblikovanje nacionalne države in pojav nacionalizma, politično nasilje, zastraševanje in terorizem, politična gibanja, razpad in pojav političnih entitet, oblikovanje trans-nacionalnih političnih identitet. Teoretska in konceptualna analiza bo dopolnjena z obravnavo konkretnih primerov, s katerimi bomo tematizirali zahodne in ne-zahodne izkušnje, kot tudi različne izkušnje znotraj evropskega zgodovinskega konteksta.
8	Izbrane teme s področja družbenega razvoja	Predmet se osredotoča na teme družbenega razvoja, ki so v konkretnem obdobju aktualne in pereče. Predvidoma se teme spreminjajo bienalno ali trienalno. Predmet je sestavljen iz uvoda v sociološko opredelitev in pojasnitev aktualnosti ter razlikovanja med družbenimi pojavi in procesi, problemi raziskovanja in merjenja novih pojavov, ter oceno prediktibilnosti, da pojav preide v dolgoročni proces: Prepoznavanje in zaznavanje družbenih procesov ter pojavov: kriterij trajanja (kratkoročnost, dolgoročnost). Družbene spremembe, razvoj, napredek, regresija: kriterij merjenja (razumevanje agregiranih podatkov in informacij). Razlika med aktualnostjo in akutnostjo teme s področja družbenega razvoja. Teme: družbena in prostorska mobilnost, razvojni učinki globalizacije, lokalni razvoj in družbeni napredek, regionalni razvoj, teritorialna integracija/fragmentacija.
9	Socialna mimikrija	Predmet družbene mimikrije je prevara kot človekovo delovanje. Teoretsko se opira predvsem na signalizacijsko teorijo (signalling theory) in teorijo iger ter na nekatere parcialne sociološke pristope (npr. sociologijo laganja oz. mentilogijo). Obravnava poteka po sledečih poglavjih: mimikrija kot naravoslovni pojem/pojav; mimikrija kot

		predmet obravnave v družbenih vedah; signalizacijska teorija in mimikrija; vrste družbene mimikrije in mimikretične strategije; mimikrija po družbenih področjih: politična mimikrija, ekonomska mimikrija, statusna mimikrija; vojaška mimikrija, lovska mimikrija, športna mimikrija, kriminalna mimikrija, umetnostna mimikrija, religijska mimikrija, mimikrija v kibernetnem prostoru, znanstvena mimikrija; protimimikretične dejavnosti; mimikrija in zaupanje; mimikrija v pogojih družbene tranzicije.
10	Študije turizma in potovanj	<p>Sodobni turizem kot način mobilnosti ali prostočasovne potovalnosti.</p> <p>Splet socialnih, kulturnih in zgodovinskih dejavnikov razlikovanja med potovalnostjo, sodobnim nomadizmom in turizmom.</p> <p>Mobilnost in prosti čas; prepletanje dela s prostim časom.</p> <p>Nova "mobilnostna paradigma": prednosti in slabosti teorije.</p> <p>Zgodovinski in družbeni pogoji za razmah potovalnosti in turizma; pojav, rast in zaton množičnega turizma.</p> <p>Potovalnost in turizem kot industrijsko-storitvena panoga in kot družbeni fenomen.</p> <p>Tipi potovalnosti: delovna, počitniška, urbana, ekološka, seksualna, nakupovalna, religiozna/duhovna itd.</p> <p>Oblikovanje in prezentacija turističnih krajev (destinacij): avtentičnost in ponarejenost, kulturna konstrukcija turističnih destinacij.</p> <p>Individualizacija potovalnosti; proces globalizacije in transformacija turizma.</p> <p>Diferenciacija in stratifikacija turističnih krajev.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razlikovanje med potovalno in turistično izkušnjo; "potovalnost kot način življenja".
11	Socialni kapital	<p>Predmet je namenjen pridobivanju znanj s področja socialnega kapitala in razumevanju razvojne vloge socialnega kapitala.</p> <p>Predmet je razdeljen v tri sklope. V prvem delu se osredotoča na konceptualizacijo socialnega kapitala in njegovih sestavnih delov kot so socialna omrežja ter norme zaupanja in verodostojnosti. Pri tem se študenti_ke seznanijo z aktualnimi trendi in primerjavami med državami in regijami z večjimi in manjšimi zalogami socialnega kapitala, ter spoznajo različne oblike socialnega kapitala (vezivni, premoščujoči, povezujoči).</p> <p>V drugem delu so v ospredju vprašanja izvora in dolgotrajne akumulacije socialnega kapitala. Med dejavniki, ki jih obravnavamo so spremembe v družbeni organizaciji, vrednotah, družbeni heterogenosti, rabi sodobnih tehnologij, prostorski mobilnosti, družbeni neenakosti, javnih politikah in kakovosti družbenega upravljanja.</p> <p>V tretjem delu se obračamo k razvojni vlogi socialnega kapitala na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. Socialni kapital omogoča zmanjšanje transakcijskih stroškov v ekonomskih odnosih, omogoča kolektivno mobilizacijo virov v skupnostih in proizvaja sinergijske učinke v organizacijah. Pozitivno vlogo socialnega kapitala bomo proučevali v kontekstu konkretnih družbenih situacij, pri tem pa ne bomo pozabili tudi na različne oblike tim. negativnega socialnega kapitala.</p>

Izbirni predmeti modula Študije vsakdanjega življenja in spolov		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Zdravje in biopolitike	<p>Predmet posreduje vednosti o konceptualizacijah razmerij med oblastjo (predvsem zdravstvenimi politikami), kapitalom, medicinskimi in psihološkimi vednostmi in praksami; pojasnjuje tehnologije discipliniranja in reguliranja življenjskih procesov na ravni posameznika/ce in na ravni populacije (biopolitika). Analizira koncepte in simbolne pomene duševnega in telesnega zdravja in bolezni, (ne)normalnosti, patologije in odstopanj; analizira neenakosti v zdravju in dostopnosti zdravstvenih storitev ter produkcijo bolezenskih kategorij, ki določajo vrednosti človeških življenj in ki so hkrati same učinek družbenih in političnih neenakosti. Raziskuje značilnosti medicinskega pogleda, predvsem spremembe objekta tega pogleda, ki se od raziskovanja patološkega usmerja k nadzoru 'normalnega', ter učinke te spremembe: patologizacijo in medikalizacijo vsakdanjega življenja. Ta dva procesa s konceptom tveganj in privilegirano vlogo bioloških vednosti ustvarjata negotovosti in ponujata strategije za njihovo odpravo, ki – paradoksalno – negotovosti in tesnobo samo še poglobljajo: nenehno testiranje (tudi genetsko), (samo)nadzor in samopregledovanje, preventiva (ki vključuje tudi izrazito invazivne posege). Predmet raziskuje učinke teh procesov na obravnavanje zdravja kot potrošnega blaga, na tehnologije sebstva, katerih načelo je izboljšanje sebe z zniževanjem tveganj, ki je hkrati skladno z imperativom izboljšanja populacije (prim. t.i. potrošne evgenike). S tem je povezana tudi (re)produkcija neenakosti ne le v zdravju, temveč tudi v dostopu do drugih dobrin. Predmet analizira tudi specifična razmerja moči med različnimi vednostmi o človeku, med zdravstvenim osebjem ter med eksperti_kami s področja medicine in pacient_kami (tu se posebej osredotoča na problem (ne)zaupanja).</p>
2	Sociologija skrbi	<p>Skrb je osrednja sestavina sodobnega življenja. Kaj je skrb? Si je mogoče zamišljati človeško in družbeno življenje brez skrbi? Kdo nudi skrb in kdo prejema skrb? Kje in kako je skrb zagotovljena? Skrb za otroke in ne/odvisne odrasle v vsakdanjem življenju in skozi življenjske poteke; skrb, ki jo zagotavlja oz. nudi družina, skupnost, trg in država; delitev dela med formalnimi in neformalnimi skrbniki; usklajevanje plačanega dela in skrbi; distribucija skrbi/oskrbe in dostop do skrbi/oskrbe znotraj držav in med njimi; priznanje in redistribucija skrbstvenega dela v družbi: ta vprašanja so temeljnega pomena za posameznike_ce, vzajemno oporo med posamezniki in družbeno integracijo. Ta predmet ne zaobjema celotnega, izjemno širokega področja skrbi, uvodoma ponuja splošen pregled področja sociologije skrbi in ključnih konceptov, temeljiteje pa obravnava izbrane teme, kot so: kriza skrbi, plačano skrbstveno delo, spolno obeležena skrb in neenakost med spoloma, moškost in skrb, emocionalno skrbstveno delo, izkustva ponudnikov in prejemnikov skrbi, proces staranja s sociološke perspektive, skrb za starejše, poblagovljenje skrbi in migrantski družinski delavci ter presečišča med družbeno teorijo in raziskovanjem skrbi. Te teme bomo obravnavali v dveh delih. Najprej bomo preučili, kako so družbene, kulturne in demografske spremembe izpostavile pomen skrbi kot javne zadeve. Glede na osrednjo vlogo žensk v skrbstvenih aktivnostih, bomo preučili skrbstveno delo kot spolno obeleženo in vkoreninjeno v strukturno spolno neenakost. V drugem delu bomo najprej obravnavali probleme povezane z družbenim procesom staranja, za tem pa se bomo osredinili na skrb za starejše in vlogo plačanih in neplačanih</p>

		izvajalcev_ lk skrbi za njih. Izbrane teme bomo preučevali na mikro (vsakdanje interakcije in izkustva) in makro (societalni, kulturni in družinski kontekst) ravni analize.
3	Feministične in queer študije	<p>Predmet študent_ke seznanja s feminističnimi in queer konceptualizacijami spolov, seksualnosti, spolne in seksualne subjektivitete; z odnosom med queer, feminističnimi in transfeminističnimi politikami in gibanji, z odnosom med feminističnimi in queer teorijami in drugimi teoretskimi prepleti (npr. anarho-queer feminizem). Analizira koncepte, mehanizme, procese in prakse, ki (re)producirajo podreditvena razmerja na osnovi spola in seksualnosti v navezavi na različne družbene modalitete (npr. queer creep teorije, queer in koncept »rase«).</p> <p>Posebno pozornost namenja kritični analizi spolne in seksualne normativnosti: heteronormativnost, cisnormativnost (spol, spolni binarizem, spolni izraz, spolna identiteta); monoseksualnost in nenormativni koncepti seksualnosti in seksualnih praks (biseksualnost, panseksualnost, aseksualnost; BDSM in druge nenormative konsenzualne seksualne prakse); kritično analizira tudi normativnost intimno-partnerskih razmerij (normativnost monogamije, nenormativnost ne-monogamnih razmerij – poliamorija, ipd.). Predmet kritične analize so tudi aktualne queer politike in gibanja, predvsem odnos z lezbično-gejevskimi gibanji in politikami ter homonormativnost.</p>
4	Sociologija športa	<p>V okviru predmeta bo posebna pozornost namenjena obravnavi naslednjih vsebin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - splošna obravnava osnovnih teoretskih, konceptualnih usmeritev s področja sociologije športa. - analiza osnovnih binarnih razločevanj, ki določajo relacije med športom in družbo (šport/igra, profesionalizem/amaterizem, množični/individualni športi itd.). - razpoznavanju in razumevanju vplivov, ki jih imata šport in športne aktivnosti na kakovost življenja v sodobnih družbah; pri tem bo vpliv športa analiziran tako z vidika dogodkovnosti, prizoriščnosti in spreminjanja okolja (npr. olimpijske igre, svetovno nogometno prvenstvo, razvoj športne infrastrukture itd.) - razumevanje pomena športa in športne problematike v kontekstu nacionalnega, političnega, ideloško-propagandega sistema in vrednotno-kulturnih determinant (tako v Sloveniji kot tujini). - analiza relevantnih tem, ki se nanašajo na družbeno-historična vprašanja povezana s telesom, verskimi, etničnimi, rasnimi, socialnimi, spolnimi razlikami, seksualnimi orientacijami (npr. transgender športniki); vprašanja povezana z dostopnostjo do športa različnih družbenih skupin; industrija športa in spektakularizacija športa in druge sorodne teme povezane s športom. <p>Tematike bodo obravnavane na podlagi tekstovnih gradiv z poudarjeno uporabo video in digitalnih vsebin.</p>
5	Izobraževalni poteki in izbire	<p>Študenti/ke se seznanijo s teoretsko konceptualizacijo sociološkega razumevanja izobraževalnih potekov ter z metodologijami in tehnikami raziskovanja izobraževalnih potekov in prehodov v družboslovju. Osrednje mesto med teoretskimi pristopi preučevanja zavzemajo študije življenjskih potekov in prehodov. Življenjski potek kot glavna institucija socializacije določa normativni okvir tako posamičnih biografskih zgodb kot socialnega umeščanja in pozicioniranja posameznika v družbo. S preučevanjem posamičnih izobraževalnih potekov, ki jih razumemo kot niz prehodov med različnimi izobraževalnimi stopnjami in institucijami, ki vodijo do različnih ravni pridobljenega</p>

		izobrazbenega kapitala, dobivamo vpogled tako v samo strukturo družbenega reda (predvsem skozi značilnosti izobraževalnega sistema, strukture družbene neenakosti in značilnosti države blaginje), kot tudi v posamezne biografske poti, kjer posamezniki/ce skozi svoje interese, želje, izbire, sposobnosti in talente, ovire in priložnosti s katerimi razpolagajo, kreirajo svoje izobraževalne poteke. Studenti/ke se seznanijo tudi z metodologijo empiričnega raziskovanja izobraževalnih potekov (kombinacija kvalitativnega in kvantitativnega raziskovanja, ki zajema tako sistemski kot individualni vidik, pomen poglobljenih in longitudinalnih študij). Izobraževalni poteki so obravnavani lokalno in komparativno, predvsem v primerjavi z drugimi državami (in s tem izobraževalnimi sistemi) EU. Fokus je na dostopu do izobraževanja (seleksijska funkcija izobraževalnih sistemov, stratifikacija, standardizacija, strukture neenakosti, socialna mobilnost), obvladovanju učnih zahtev (institucionalne in individualne oblike pomoči) in relevantnosti izobraževanja (vključevanju v socialno-ekonomsko sfero, trg dela; znanje kot vrednota, znanje, izobrazba in identiteta).
6	Študije seksualnosti	Študenti_ke spoznavajo študije seksualnosti kot v svetu uveljavljeno interdisciplinarno akademsko in raziskovalno področje, ki se ukvarja s preučevanjem različnih fenomenov s področja seksualnosti, širokim spektrom vedenj in procesov, ki vključujejo družbene, kulturne, politične in zgodovinske vidike seksualnosti. Predmet temelji na neesencialistični teoretski refleksiji seksualnosti in z njo povezanih družbenih fenomenov ter posveča posebno pozornost analizi različnih družbenih hierarhičnih razmerij, ki se formirajo in reproducirajo v polju seksualnosti skozi procese razlikovanja ter privilegiranja določenih seksualnih praks in identitet na eni strani ter na drugi strani izključevanja in stigmatiziranja tistih izven normativnih okvirov. Fokus je tudi na analizi politično in družbeno subverzivnih vidikov različnih seksualnih (sub)kultur/manjšin. Poglavitne teme: družbene teorije seksualnosti (sociološke, feministične, queer teorije, transspolne študije ipd.); moderna zgodovina seksološkega raziskovanja (od 19. stoletja do danes); metodologija seksološkega raziskovanja; komercializacija seksualnosti (pornografija, seksualno delo ipd.); seksualnost in popularna kultura (medijske reprezentacije); medikalizacija seksualnosti; seksualnost in reprodukcija (nove reproduktivne tehnologije); razmerje spol-telo-seksualnost; seksualna politika, seksualno in intimno državljanstvo in položaj seksualnih manjšin.
7	Retro in kulture spominjanja	Predmet bo sestavljen iz treh delov. V prvem delu bodo predstavljene in kritično obravnavane različne definicije, teorije in metodološki pristopi k preučevanju fenomenov kolektivnega spomina, retra, vintage kultur in nostalgije. V drugem delu bodo vsi ti podrobneje obravnavani in postavljeni v zgodovinsko in primerjalno perspektivo. Tretji del bo posvečen posameznim študijam primerov teh fenomenov v lokalnem in globalnem okolju.
8	Izbrane teme s področja vsakdanjega življenja in spolov	Predmet se osredotoča na predstavitev teoretskih pristopov v okviru študij vsakdanjega življenja ter spolov, poseben poudarek pa je na obravnavi različnih izbranih tematik, še posebej z vidika spolne zaznamovanosti vsakdanjega življenja. Analiza vsakdanjega življenja je s svojo umeščenostjo med mikro in makro sociološko analizo osredotočena na obravnavo vloge družbenih struktur in institucij v (spolni) zaznamovanosti vsakdanjega življenja, obenem pa se osredotoča tudi na mnogoteri preigravanja in zamikanja družbenih struktur preko subverzivnih delovanj v okviru

		<p>vsakdanjega življenja na mikro ravni. V obravnavi izbranih tematik oz. vidikov vsakdanjega življenja je poseben poudarek dan kritični refleksiji in ne-determinističnemu obravnavanju družbenih struktur.</p> <p>Ključne izbrane teme: procesi spolnega zaznamovanja v vsakdanjem življenju; glavni teoretski pristopi v preučevanju vsakdanjega življenja in spolov; raziskovanje vsakdanjega življenja; na spolno zaznamovanost vsakdanjega življenja vezane teme: seksualnost, spolne in seksualne identitete, bio-politika in vsakdanje življenje, reprodukcija, intimnost in partnerstvo, telo v vsakdanjem življenju, spolna delitev dela, spolna zaznamovanost vsakdanjega časa, prakse uporov družbenih akterk_jev na ravni vsakdanjega življenja.</p>
9	Sociologija emocij	<p>Ta predmet je namenjen sociološkemu razumevanju emocij. Študente_ke seznanja s sodobnimi teorijami emocij v sociologiji in številnimi novimi sociološkimi koncepti s tega področja. Posebna pozornost bo namenjena povezavam med spoli, emocijami, kulturo in družbo ter kritičnemu preučevanju vloge emocij v družbenem, organizacijskem in političnem življenju; predmet izpostavlja relevantnost feminističnih perspektiv v analiziranju emocij. Emocije bomo umestili v različne družbene kontekste (ekonomija, politika, potrošnja, mediji in oglaševanje, spolne in razredne relacije) in vodili razpravo o emocionalizaciji družbenega življenja v sodobnih zahodnih družbah in povezah le-te s komercializacijo emocij, vzponom terapevtske kulture, vlogo emocij v politiki in oglaševanju, postemocionalnostjo in drugimi koncepti in sodobnimi razvoji.</p>
10	Telo v družbi in kulturi	<p>Predmet ponuja vpogled v različne pristope k analizi in kritičnemu reflektiranju vloge telesa v sodobni zahodni kulturi in družbi. Slednja je zajeta skozi pregled teoretskih pristopov k telesu, ki presegajo moderno dualistično razumevanje telesa in razkrivajo središčno vlogo telesa v sodobnih družbenih in kulturnih procesih.</p> <p>Študenti_ke osvojijo glavne teoretske perspektive, ki so se oblikovale v preučevanju družbene, kulturne, politične konstrukcije telesa, seznanijo se z glavnimi izbranimi, a prepletenimi tematikami kulturnih študij telesa. Telo je razumljeno kot osrednjega pomena v ustvarjanju in vzdrževanju družbenega življenja. V tem smislu se študenti_ke seznanijo s temami in dilemami doživljanja telesa in korporealnosti ter procesa vključevanja ljudi v družbeni svet in v interakcijo z drugimi skozi utelešenje; z vprašanji kompetentnega delovanja družbenih akterjev (telesno vedenje, telesno delo in prakse) ter družbenih, etičnih, moralnih ter estetskih vidikov in posledic tega delovanja. Študenti_ke spoznajo medsebojno povezanost konstrukcije telesa in telesnosti ter širših družbenih sprememb. Obravnavani so naslednji družbeni in kulturni vidiki in pomeni telesa in telesnosti: kulturna in družbena konstrukcija telesnosti; simbolno razmerje telesa do družbenega sveta; telo kot 'živeča' entiteta (utelešenje); telo in družbeni (ne)red ter procesi reguliranja; telo in identiteta; telo v vsakdanjem življenju; telo, spol, seksualnost, civilizirano telo; spreminjajoče se telo skozi življenjski potek; telo in sodobne tehnološke prakse; normalizacija in medikalizacija telesa, telo v potrošniški kulturi ipd.</p>
11	Družbena in politična subverzivnost zasebnosti	<p>Predmet se osredotoča na kritično analizo družbenih regulacij zasebnosti in ločnice javno – zasebno in kritično analizo sociološke poznomoderne teorizacije socialnih vezi in skupnosti, ki v ospredje konceptualiziranja družbenih sprememb pozne moderne postavljajo teze o individualiziranosti in razkroju skupnostnega. Predmet obravnava</p>

		<p>pomen intimnih skupnosti in zasebnega življenja za reprodukcijo oblastnih razmerij in izpostavlja protislovnost značaja in praks teh skupnosti. Predmet na podlagi kritične analize obravnava intersubjektivnost in njen pomen v kontekstu praks upiranja na mikro ravni oziroma na ravni zasebnega, a družbeno zaznamovanega vsakdanjega življenja. V obravnavo teh praks bodo vključene poznomoderne rekonceptualizacije in transformacije percepcij sicer družbeno normativno zaznamovanih temeljnih družbenih tvorb (prijateljstvo, družinsko življenje, intimno-partnerska razmerja in skupnosti). Predmet vključuje tudi študije praks solidarnosti in zavezništev po raznolikih družbenih oseh in konstituiranje notranje heterogenih skupnosti ter strategije soočanja/preživetja družbeno nenormativnih praks in vrednot, načel ter naracij. Predmet vključuje še obravnavo potencialnih učinkov tovrstnih subverzivnih skupnosti na destabilizacijo hegemonih konceptov in politik, ki določajo meje svobode v zasebnem.</p>
--	--	---